

AMAHHORO

Jaargang 18 - 2008 aflevering 46

Stichting

bondeko

De Baander 48, 3823 VK Amersfoort

ING-rek 5467583 te Dronten

AMAHORO is een uitgave van de stichting Bondeko opgericht december 1982, met het doel:

“Het verlenen van steun aan ontwikkelingslanden bij de medische verzorging en het geven van opleiding en studie, een en ander in de ruimste zin des woords.” (Artikel 2 van de statuten)

Redactie: Theo Groot
P.O. Box 28350
Kampala - Uganda
Tel/fax: 00256-772-492284
Email: theogroot@iwayafrica.com

Bestuur Stichting Bondeko
Nicolette v.d. Kamp
Besselsmansgoed 1
3863 XJ Nijkerk
Email: info@stichtingbondeko.nl

Kijk ook eens op onze website: www.stichtingbondeko.nl

Abonnementsprijs 2008 € 15,-

Abonnementsgeld & giften op ING-rekening:

5467583 te Dronten

IBAN: NL02INGB0005467583 / BIC: INGBNL2A

Ontwikkelingswerkers in de derde wereld komen in aanmerking voor gratis toezending.

Oplage nr. 46: 150 exemplaren

Druk: Drukkerij van de Ridder

Beste vrienden,

De laatste Amahoro van 2008 ligt voor u.

Wat is er weer veel gebeurd in dit afgelopen jaar: voor de Stichting Bondeko, voor bestuursleden privé, voor Theo en de projecten die hij startte.

Even een korte terugblik.

Vorig jaar op 29 december was er de viering van het 25 jarig bestaan van de stichting Bondeko in de vorm van een informatiemiddag. We waren te gast in de prachtige, houten Zorgboerderij van Sjaak en Paula Groot te Lelystad, die toen net was geopend. Daar presenteerde Theo zijn projecten voor de komende jaren. U als aanwezigen konden in kleine groepjes meedenken en ideeën aangeven over de wijze van sponsoring om die onderdelen te laten slagen.

Er kwam een hele interessante lijst uit en daar bent u mee aan de gang gegaan.

Er kwam erg veel respons binnen op de oproep om een stukje te sponsoren. Vrienden stonden garant voor een onderdeel en gingen in hun omgeving wervend aan de slag. Samen, niet alleen! Geweldig.

U zult in het financiële verslag kunnen lezen wat dat heeft opgeleverd.

Daarnaast heeft Theo weer bezoekers ontvangen die met acties in Nederland geld bijeen verzamelden ten behoeve van de Muteesa school in Kayunga. Twee reisverslagen: van de reis en verblijf van 4 jongeren (4People) die in juli en augustus jl. bij Theo waren en van Annelore Kodde.

Verder vertelt Theo over het verloop van het project "School overnemen". Ik noem het maar even: Muteesa Bisdomschool versus Bondeko-school. Daarnaast komen de wederwaardigheden en de ontwikkelingen op de boerderij in deze Amahoro aan bod.

Hij besteed aandacht aan een Afrikaans instituut dat twee jaar geleden werd opgericht, speciaal gericht op het welzijn van kinderen in Afrika. Dit instituut wordt volledig door Afrikanen gerund. Elke twee jaar wil men een uitgebreid rapport uitbrengen over hoe het kinderen in Afrika vergaat.

Theo vertelt erover en verwijst ook naar de website. (www.africanchildforum.org).

Dat en nog meer erg veel lezenswaardige informatie kunt u in deze Amahoro verwachten.

Aan het einde van deze terugblik wil ik u namens het bestuur en Theo heel hartelijk bedanken voor uw steun in het afgelopen jaar. Dat u samen voor een dusdanige financiële en ook morele steun heeft kunnen zorgen!! Wij zijn daar er erg blij mee.

Hopelijk mogen wij ook weer rekenen op uw steun in het komende, nieuwe jaar. Vult u daarvoor de bijgevoegde acceptgirokaart in deze Amahoro in. U helpt daar de voortgang van Theo's en onze ideeën over goed onderwijs in Uganda mee en tevens de dorpsgemeenschap waar deze schoolkinderen vandaan komen. Dank u wel.

Ik wens u hierbij namens het bestuur, heel fijne Kerstdagen toe en uiteraard een prachtig 2009.

Jos van Baarsen
Voorzitter St. Bondeko

p.s. Van de laatste Amahoro is door een technische fout het drukwerk aan de binnenkant van de kaft weggevalen. Hierdoor waren onze contactgegevens niet zichtbaar. Hiervoor onze excuses.

Beste mensen

Een jaar vliegt zomaar weer voorbij, het is alweer bijna December als ik dit schrijf. Het is de laatste maanden bijzonder druk geweest maar toch heb ik vandaag vrijgemaakt om de tekst voor deze Amahoro te schrijven. Jullie hebben er recht op.

In dit nummer een update over de school. Het eerste volledige schooljaar zit erop en het was bijzonder leerzaam, niet alleen voor de kinderen maar ook voor mij en Stephen. Plannen laten zich soms niet zomaar verwezenlijken en jammer genoeg zijn we in het overleg met het bisdom niet veel verder geraakt. Toch geven Stephen en ik niet op en we hebben er alle vertrouwen in dat we ook op de lange termijn kunnen blijven werken aan onze droom om achtergestelde kinderen nieuwe kansen te geven. In ieder geval hebben de garanties dat we het huidige gebouw tot eind volgend jaar kunnen gebruiken en er liggen ijzers in het vuur voor daarna. Ook de lokale kerkenraad is eindelijk op de bres gesprongen en we hebben er vertrouwen in dat dit uiteindelijk tot een positief resultaat gaat leiden. Dankzij jullie steun hebben 180 kinderen een prachtig schooljaar achter de rug en daar gaan we gewoon mee verder, met of zonder bisdom.

Verder in dit nummer wat nieuws over de boerderij, een verhaaltje over een boeiend Afrikaans instituut dat zich speciaal richt op het welzijn van kinderen in Afrika en twee boeiende reisverslagen van Annalore die hier samen met haar peetoom Jan Aukema op bezoek was en onze '4 people' die deze zomer kwamen helpen.

Dit jaar ben ik met name in de tweede helft enorm druk geweest met 'betaald' werk. Ik sluit nu het derde jaar af als kleine zelfstandige; ZZP-er heet dat in Nederland heb ik begrepen (zelfstandige zonder personeel). "Engaging Change" heet deze tak van mijn bestaan, wat je zou kunnen vertalen met 'verandering omarmen'. Het begin van het jaar zag er niet zo veelbelovend uit, maar de tweede helft heeft

veel goed gemaakt. Voor volgend jaar zijn de vooruitzichten bijzonder rooskleurig. Ik zal vooral werken met drie grote opdrachtgevers: Solidaridad Zuid-Afrika waar ik samen met een Nederlandse collega en vriendin citrus boerderijen help om een antwoord te vinden op de Aids problematiek (meer dan 30% van alle werkers zijn HIV positief). In Uganda werk ik met de Deense coöperatie aan een boeiend project om kleine en middelgrote bedrijven in de agrarische sector te ondersteunen met coaching. Het uitgangspunt is dat dynamische en financieel gezonde agrarische bedrijven een grote ondersteuning kunnen zijn voor de vele kleine boertjes. Een derde groot project is met Plan Internationaal (vroeger foster parents), ik werk met de regio voor Oost en Zuidelijk Afrika en help hen met een groots veranderingsproces om hun bijdrage in het verbeteren van de levensomstandigheden van kinderen nog beter te maken. Allemaal opdrachten waar ik honderd procent in kan geloven en achter kan staan. Het is een voorrecht om ook op dit niveau aan ontwikkelingssamenwerking te kunnen bijdragen en dit soort activiteiten maken het mogelijk om me belangeloos te kunnen blijven inzetten voor de school en de boerderij.

Dit jaar hebben jullie met elkaar ook voor een fantastische financiële ondersteuning gezorgd. Vele kleine en grote giften en acties waren voor ons hier in Uganda en het bestuur in Nederland een hart onder de riem. Een paar wil ik even aanstippen (zonder daarbij de anderen tekort te willen doen). '4 people' overhandigden ons deze zomer een cheque van maar liefst 5.505 euro door een jaar lang allerhande lucratieve acties op touw te zetten. Ook de biggenmarkt op de Agrarische Hogeschool in Dronten bracht een prachtig bedrag op van 4.500 euro. Verder hebben velen zich op allerlei manier ingezet; de Thomas gemeente in Amsterdam zuid, de Familie Spaarman die voor dit jaar geld voor alle schoolmaaltijden bijeen brachten, pastor Thijs Moons die de giften ter gelegenheid van zijn 40jarig priesterfeest doneerde, en zoveel anderen. En dan zijn er velen die hun talenten beschikbaar stelden. Graag noem ik dan de

bestuursleden van Bondeko die zich volop blijven inzetten, ik denk ook aan vrijwilligers als Arie en Matty, Rixt, Margrethe, Alie en zoveel anderen. Het is enorm fijn te weten dat zo velen onze droom delen. Reuze bedankt allemaal.

Tot slot wens ik jullie heel graag fijne feestdagen vol inspiratie, gezelligheid en bemoediging en alle goeds voor het nieuwe jaar. Zoals de Fransen zo mooi zeggen: "que les fruits passeront les promesses des fleurs" dat de vruchten de beloften van de bloemen mogen voorbijstreven.

Kayunga, 28 November 2008

Theo

De school

Het laatste trimester van het jaar zit er bijna op, de kinderen hebben hun examens gemaakt en de onderwijzers kijken ze na. Ondertussen wordt er geen les gegeven, want van examens nakijken in de avonduren heeft hier nog niemand gehoord. Volgende week vrijdag (5 december) is de laatste schooldag. Het is het eerste volledige jaar dat we gedraaid hebben en er is veel gebeurd. Tegelijkertijd realiseer ik me dat er ook nog erg veel moet gebeuren, maar goed, daar krijgen we volgend jaar weer een heel jaar de tijd voor.

In totaal hadden we dit jaar 182 kinderen op school, in de loop van het jaar vielen er een paar af omdat hun ouders verhuisden of omdat ze de (geringe) schoolbijdrage niet betaalden. Via onze huisbezoeken weten we dat dit vaak gezinnen zijn die wel kunnen betalen. Meestal vallen kinderen af omdat de ouder(s) onvoldoende het belang van onderwijs zien. Onze eerste 7e klasser hebben mee gedaan met de nationale examens (CITO toets) en we zijn erg benieuwd hoe ze het gedaan hebben. Jammer genoeg liet de onderwijzeres van de 7e een maand voor de examens van de

ene op de andere dag weten dat ze met zwangerschapsverlof ging. Gelukkig waren de andere onderwijzers bereid

om met elkaar een oplossing te vinden en er samen voor te zorgen dat de 7e klas toch elke dag les kreeg en goed voorbereid naar de examens kon gaan.

Ondertussen hebben we ook goede afspraken

gemaakt over het 'overgaan'. In Uganda gaat iedereen automatisch over naar de volgende klas, dit is zelfs nationaal beleid om ervoor te zorgen dat de statistieken gunstig uitvallen. Wij spelen dat spelletje niet mee en gelukkig waren de onderwijzers de eersten om voor te stellen alleen die kinderen over te laten gaan die gemiddeld een 5 of meer hebben. Het kan zijn dat we hierdoor kinderen gaan verliezen, want ouders denken vaak ook dat kinderen automatisch door moeten gaan. Blijven zitten is immers weer een extra jaar betalen. We gaan het zien, maar we hebben ook gemerkt dat beter contact met de ouders en verzorgers via huisbezoeken en ze geregeld op school uitnodigen om de resultaten van hun kinderen te bespreken wel een heel positieve uitwerking heeft. De tweede grote verandering die geleidelijk aan ingevoerd raakt is dat er van de 12 weken die het trimester telt, er ook effectief 12 weken wordt les gegeven. In het eerste trimester onder de vorige directrice werd er in totaal niet meer dan 7.5 weken les gegeven; zowel het tweede als derde trimester zijn we effectief de eerste dag van start gegaan. Nog een kleine strijd wat betreft de tijd voor het nakijken van examens, volgend jaar gaat dat de eerste gebeuren week als de kinderen vakantie hebben.

Vorige week hebben Stephen en ik uitgebreid gesproken met elke onderwijzer. Heel boeiende gesprekken en daar komen dan ook leuke suggesties uit. Iedereen is het er over eens dat het verstrekken van maaltijden een grote verandering teweeg heeft gebracht. Alle kinderen krijgen porridge (een soort havermost van maïs) voor de school begint. Gevolg: niemand komt nog te laat, want dan loop je de pap mis. 's Middags krijgen ze een eenvoudige warme maaltijd van bonen en posho, rijk aan proteïnen en energie.

Ook was er de suggestie om de beste kinderen van de klas een cadeautje te geven. Een prima idee, maar ik heb voorgesteld dat we niet alleen die kinderen met de beste resultaten belonen, maar ook de besten van de klas in sociaal opzicht: altijd op tijd, houden de boeken netjes, helpen andere kinderen, vechten niet, zijn behulpzaam, wassen hun handen na het toilet etc. We willen immers op school niet alleen aan de intellectuele ontwikkeling van kinderen werken maar aan de ontwikkeling van het hele kind. Dit voorstel leidde tot een hele leuke discussie en zo krijgen straks vier kinderen per klas een cadeautje.

Ondertussen zijn Stephen en ik druk met de voorbereiding van het volgend jaar. Er moet heel wat gebeuren de komende maanden. De besprekingen met het bisdom zitten zo ongeveer muurvast. Het grote struikelblok blijft het feit dat het bisdom elke vijf jaar het samenwerkingscontract wil kunnen herzien. Zowel Stephen als ik zijn daar op tegen omdat we weten dat de kans groot is dat we dan na 5 jaar, als de school netjes op orde is, er worden uitgezet omdat het bisdom helaas zoals zo vele anderen, scholen als een interessante inkomstenbron ziet. Het aantal kinderen per klas zal dan snel verdubbelen, uitgaven voor onderhoud en lesmateriaal worden niet meer gemaakt en het schoolgeld gaat flink omhoog zodat de armere kinderen geen kans meer maken. Dus hebben we ook Plan B in gang gezet; dit houdt in dat we een stuk grond aankopen en zelf gaan bouwen. We hebben een stuk grond op het oog, vlakbij de boerderij, maar er hangt een rechtszaak aan. Niet iets waar wij bij betrokken

zijn, maar we kunnen het land niet kopen zolang er geen gerechtelijke uitspraak over is geweest. En de rechtsgang in Uganda is bepaald traag, maar ja, waar niet. We hebben ook het kerkbestuur van de lokale kerk onder druk gezet en aangezien die volledig aan onze kant staan, hebben die besloten nu zelf druk uit te gaan oefenen op het bisdom. We zullen zien. In afwachting daarvan hebben ze ons een huurcontract gegeven voor volgend jaar en geaccepteerd dat de helft van de huur gebruikt mag worden voor de hoogst noodzakelijke reparaties en onderhoud. Bondeko legt er nog 700 Euro bij en dan zijn we in staat de lokalen te schilderen, ramen en deuren te versterken zodat ze wat beter af te sluiten zijn, de omheining te repareren zodat niet iedereen meer in en uit kan lopen en een tank te plaatsen voor opvang van regenwater.

Verder zijn we bezig om voor volgend jaar uniformen te regelen. Iets dat het in Nederland niet erg goed doet uiteraard, maar hier in Uganda heeft elke school zijn uniform. Veel ouders hebben er al op aangedrongen dat ook onze kinderen een uniform krijgen. Het heeft wel als voordeel dat alle kinderen twee goede stellen kleren hebben; ouders zijn over het algemeen niet erg bereid geld uit te geven voor kleren voor hun kinderen en sommigen lopen er effectief redelijk verwaarloosd bij. Ik wilde graag poloshirtjes maar die zijn in kinderformaat hier niet te koop en verder kom je er niet onderuit dat meisjes een rokje of overgooier dragen. Maar ach, ik laat Stephen hierin maar zijn beslissingen nemen want voor hem is het allemaal heel wat belangrijker dan voor mij. Volgend jaar zullen we trots op onze kinderen kunnen zijn: mooie uniformpjes, fris geschilderd gebouw. Verder gaan we in twee klassen de bestaande banken vervangen door nieuw meubilair. De banken zijn te smal om er zowel boeken als schriften op te hebben. We hebben gekozen voor een tafel per twee leerlingen, maar wel elke leerling een eigen krukje. Krukjes met drie en niet met vier poten; een tip die ik kreeg van Piet, een Nederlander die in Mukono met zijn vrouw een weeshuis runt van 100 kinderen.

Ze hebben er ook een school en Piet zijn ervaring is dat krukjes met vier poten niet lang meegaan omdat de vloeren altijd wel oneffen zijn. Krukjes met drie poten staan altijd stabiel. Zo leer je altijd wat.

In het volgende nummer zullen we wat meer details geven over de kosten en wat statistieken zodat iedereen een goed beeld krijgt. Wij gaan vol enthousiasme aan de slag om het nieuwe schooljaar voor te bereiden en we zijn erg benieuwd hoeveel nieuwe inschrijvingen we dit jaar gaan krijgen.

Gezondheidswerk(st)er/ maatschappelijk werk(st)er

Behalve de school en de educatie boerderij, willen we ook een gemeenschapsontwikkeling programma opzetten. Als insteek in de gemeenschap kiezen we de gezinnen die een kind of kinderen bij ons op school hebben. Zoveel mogelijk willen we de kinderen zelf betrekken bij het verbeteren van hun thuissituatie. In eerste instantie dachten we eraan een maatschappelijk werk(st)er in dienst te nemen die de kinderen thuis goed zou kunnen opvolgen (waarom is een kind niet op school, ouders adviseren bij de opvoeding). Tevens zou ze een vertrouwensrol kunnen vervullen waar kinderen terecht kunnen als ze in de problemen zitten. En tot slot zou ze geleidelijk aan kleine projecten kunnen uitvoeren. Maar plannen zijn er om bij te stellen en we hebben er nu voor gekozen iemand aan te werven met een medische achtergrond. We willen graag ook direct werken aan de gezondheid van de kinderen: regelmatig ontwormen, verstrekken van vitamines (ik weet dat je dit het best via de voeding doet, maar we kunnen niet alles tegelijk en studies hebben laten zien dat het geven van een multivitamine pil per dag, onze Davitamon, een grote verbetering van de algemene gezondheidstoestand geeft), en ook kinderen direct kunnen behandelen als ze ziek zijn (met name malaria). Dat is dit jaar nog onvoldoende uit de verf

gekomen. Juist omdat bleek dat je dit soort dingen alleen maar mag doen als je medisch personeel in dienst hebt.

Verder hebben we sinds kort ook een leerling die aids heeft. Het is een meisje van 7 die besmet is geraakt via haar moeder en sinds haar geboorte positief was. Haar moeder is inmiddels gestorven en haar vader trekt zich van haar en haar twee jaar oudere zusje niets aan. Gelukkig hebben we een opvangmoeder gevonden die voor de meisjes zorgt. Maar onlangs bleek Irene, zo heet ze, effectief aids te hebben en is ze begonnen met de aids-remmende middelen. Dit vraagt een hele begeleiding omdat deze behandeling niet zonder risico's is. Het heeft maanden geduurd voor we de vader zover konden krijgen dat hij schriftelijk zijn toestemming wilde geven voor de behandeling. Ik wilde niet het risico lopen er straks van beschuldigd te worden dat we een minderjarig kind zomaar zijn gaan behandelen. Verder moet dit ook allemaal in overleg met de kinderbescherming waar we de meisjes nu onder hebben laten plaatsen. Kortom zaken die ook wat medische kennis vragen. Omdat het nu eenmaal makkelijker is een medisch getraind iemand ook wat maatschappelijke taken te laten uitvoeren dan andersom gaan we dus op zoek naar een verpleegster. Concreet komt dat neer op wat in Nederland zoiets is als een ziekenverzorger omdat verplegers te duur zijn voor ons budget. Zo'n ziekenverzorger kost ongeveer 150 Euro in de maand (net zoveel als een onderwijzer). We moeten dan een afspraak maken met een arts die haar onder zijn toezicht laat werken. Concreet betekent dat een arts 40 euro per maand betalen voor zijn 'superviserende' rol, maar goed, zo werken die dingen nu eenmaal. Misschien vinden we wel een arts die het gratis wil doen, maar daar gaan we niet van uit.

Naast het salaris, is er wat geld nodig voor een fiets (en het onderhoud ervan), basis medicijnen en mogelijk een microscoop omdat we graag willen dat eenvoudige laboratorium tests (voor wormen, malaria etc) direct kunnen

worden uitgevoerd om te voorkomen dat er al te gemakkelijk medicijnen worden uitgedeeld.

Het is een nieuwe uitdaging omdat het met name van mij extra tijd gaat vragen om deze nieuwe kracht in te werken en te begeleiden. Gelukkig is Stephen nu bereid om elke week een volle dag op school te helpen zodat we de taken wat beter kunnen verdelen.

Kinderen in Afrika

Twee jaar geleden werd er een nieuwe instituut opgericht. Het bijzondere ervan is dat het speciaal gericht is op het welzijn van kinderen in Afrika en dat het volledig door Afrikanen gerund wordt. Elke twee jaar willen ze een uitgebreid rapport uitbrengen over hoe het kinderen in Afrika vergaat. Het eerste rapport is onlangs verschenen (www.africanchildforum.org). Het is boeiende lectuur.

Kinderen hebben het in Afrika niet gemakkelijk; zaken die voor ons vanzelfsprekend zijn, zijn dat hier niet. Kinderen laten opgroeien in een veilige omgeving, met een goed dak boven hun hoofd en voldoende te eten, toegang tot medische verzorging en onderwijs en de liefdevolle verzorging van hun ouders, het zijn voor veel kinderen vaak verre dromen. Het rapport maakt duidelijk dat voor veel kinderen het gezin, dat de eerste

veilige plaats moet zijn, ook een plek is waar misbruik, geweld en uitbuiting voorkomen. Veel meer dan wij vermoeden. Waar vroeger de lokale gemeenschap een belangrijke aanvullende en corrigerende rol had in de opvoeding van kinderen zien we nu dat armoede, aids en een

meer algemene afbrokkeling van sociale netwerken er toe leiden dat gemeenschappen veel minder dan vroeger het sociaal vangnet zijn. Het is dan ook van belang dat de nationale overheden een belangrijker rol gaan spelen in het creëren

en instandhouden van een sociaal klimaat dat de rechten van kinderen garandeert en ze alle mogelijkheden geeft zich te ontwikkelen. Het rapport kijkt dan ook naar de kindvriendelijkheid van nationale overheden. Kindvriendelijke overheden zorgen ervoor dat er goede wetten zijn om kinderen te beschermen en dat er voldoende geld wordt vrijgemaakt voor diensten aan kinderen als onderwijs, gezondheid, kindbescherming etc. Het meest kindvriendelijke land in Afrika is Mauritius, ook Kenia en Malawi doen het goed (respectievelijk 6de en 8ste plaats). Uganda staat op de 21ste plaats en doet het daarmee slechter dan Rwanda en Burundi. Helemaal onderaan bungelen landen als Swaziland (45ste plaats), Gambia (49ste) en Guinea Bissau dat helemaal onderaan op de 52ste plaats staat. Landen die in de afgelopen jaren flinke vooruitgang maakten zijn Malawi, Burkina Faso, Burundi, Rwanda, landen waar het er integendeel op achteruit ging zijn Liberia, Sudan, Zimbabwe en Gambia. Vaak omdat geld voor onderwijs en gezondheidszorg gebruikt werd voor defensie en militaire uitgaven. Veel landen hebben als excuus dat de algemene economische toestand een reden is, maar het rapport laat fijntjes zien dat dit meestal geen echt argument is; landen met een algemeen laag inkomen slagen er toch in erg kindvriendelijk te zijn. Waar het op aan komt is politieke wil.

Het rapport geeft aan dat regeringen aan zes belangrijke zaken moeten werken.

Teveel kinderen sterven onnodig voor ze vijf jaar oud zijn. Verrassend genoeg blijkt longontsteking de grootste 'killer' te zijn. Ook hebben kinderen onvoldoende toegang tot gezondheidszorg, goede voeding, schoon water en een goed toilet.

Een groot aantal kinderen, met name meisjes, heeft geen toegang tot onderwijs, met name middelbaar onderwijs. Hier doet Uganda het relatief goed omdat 97% van alle kinderen naar de lagere school gaat. Maar de vraag is natuurlijk; wat is de kwaliteit van het onderwijs? De gemiddelde Ugandese klas telt 50 leerlingen en van de 100 kinderen die de lagere school beginnen zijn er uiteindelijk maar 25 die ook het eindexamen halen.

Weeskinderen zijn een andere gigantische uitdaging; 12% van alle kinderen oftewel 48 miljoen Afrikaanse kinderen mist één of beide ouders. De verwachting is dat in landen als Zimbabwe, Lesotho, Zambia in 2010 meer dan 20% van alle kinderen wees zijn. Uganda heeft nu al 1 miljoen kinderen die een ouder missen en 2.3 miljoen kinderen die beide ouders missen. Over het hele continent nam van 2001 – 2005 het aantal wezen met 71% toe! Vaak het gevolg van Aids en soms zijn kinderen ook zelf het slachtoffer van deze ziekte. Uganda heeft 110.000 kinderen onder de 15 jaar die aids hebben.

Bijna overal zijn kinderen met regelmaat slachtoffer van geweld, thuis, op school en in de samenleving en we praten dan niet alleen over oorlogsgebieden.

In vrijwel alle landen zijn gehandicapte kinderen slecht af. Vaak worden ze verborgen gehouden en krijgen geen enkele kans op ontwikkeling

In veel landen ontbreekt het aan goede wetgeving. In maar 22 landen is er een wet die lijfstraffen op school verbiedt en alleen Sierra Leone heeft een wet waarmee ook huiselijk geweld kan worden aangepakt.

De enorme bevolkingsgroei is ook een punt van zorg. In Uganda baart een vrouw gemiddeld 7.1 kinderen. Dit is een van de hoogste cijfers in Afrika, alleen Niger en Guinea Bissau zitten hoger. 60.8% van de ruim 27.7 miljoen Ugandesen is onder de 18 jaar of tewel bijna 17 miljoen kinderen. 7.9% van alle kinderen die geboren worden sterft in het eerste levensjaar.

Het zijn allemaal cijfers waar een hele werkelijkheid achter schuil gaat. Het is te hopen dat dit instituut "The African Child Policy Forum" voldoende financiering blijft vinden om haar belangrijke werk voort te zetten. Want uiteindelijk zijn het alleen Afrikanen die Afrikaanse regeringsleiders op de vinger kunnen tikken.

De boerderij

De voedsel crisis heeft ook voor de boer gevolgen. Sinds januari zijn de prijzen voor veevoer ongeveer verdubbeld en die kosten kunnen maar gedeeltelijk aan de klant worden doorberekend. De kosten volledig doorberekenen gaat je domweg klanten kosten omdat de klant alleen

maar heel geleidelijke prijsstijgingen kan accepteren. Sinds een week of wat komt daar nog een ander probleem bij: er is domweg geen voer op de markt. Waar ik vroeger een voer voorraad van een week had, moet ik nu een voorraad van minimaal een maand aanhouden.

Sinds een maand hebben we een nieuwe kaasmaker, Kabagambe, een jonge man van 27 die een aantal jaren voor een Amerikaanse gewerkt heeft als hulp in de huishouding. Het grote voordeel is dat hij erg goed is om de zaak schoon te houden (de kaaskamer is nog nooit zo schoon geweest!) en ook het kaasmaken snel onder de knie had omdat hij gewend is aan koken. Op deze manier krijgt Moses wat meer tijd en ruimte om zich bezig te gaan houden met de trainingen, want dat komt nu nog onvoldoende uit de verf. We moeten dit wat beter gaan promoten. Verder kan er ook nog wel het een en ander verbeterd worden aan de

landbouwlessen op school en vooral de praktijklessen hier op de boerderij. Ook willen we meer klassen van andere scholen op bezoek gaan krijgen. En wie weet worden we ook wel een soort zorgboerderij. Een Nederlandse van begin 40 werkzaam in het gehandicapten onderwijs werkt voor een jaar als vrijwilligster met een project hier in Nansana, op ongeveer 5 km van hier. Ze ondersteunt een klein schooltje met zeven zwaar mentaal gehandicapten van tussen de 15 en 20 jaar. Ze kwam er al snel achter dat een jongen van 14 die daar ook rondloopt helemaal niet mentaal gehandicapt is, maar wel zwaar dyslectisch. Dit soort zaken worden op scholen hier helemaal niet onderkend en het feit dat hij geen enkele vooruitgang maakte met lezen en schrijven leidde er toe dat hij bestempeld werd als mentaal gehandicapt. Heel triest uiteraard. Zij probeert hem nu speciaal te begeleiden en wil graag dat hij een dag in de week hier op de boerderij komt meehelpen om zo wat meer eigenwaarde te krijgen en praktische dingen te leren. We zullen zien hoe het gaat lopen en of Moses dit een beetje aankan om hem te begeleiden.

Kagumba heeft zijn basiscursus in biologische landbouw en dierhouderij met succes afgesloten. Ik zou graag willen dat

hij de hogere landbouwschool organische landbouw gaat doen, maar hij had met zijn middelbare school diploma te weinig punten om toegelaten te worden. Als hij nu wat cursussen kan volgen en hier op de boerderij

meewerkt, kan hij straks wellicht wel toegelaten worden. Ik had hem graag naar een van de landbouwpraktijkscholen in Nederland laten gaan, maar ondertussen vragen die een universitaire opleiding om toegelaten te worden. Dat zit er niet in. Samen met Arie van Oostveen en Judith den

Hollander die hier ooit op stage is geweest en nu docente op een middelbare landbouwschool, bekijken we nu wat de mogelijkheden zijn om een speciaal leertraject voor hem uit te zetten waarbij hij op een aantal bedrijven in Nederland (melkgeiten, kippen en fokvarkens) steeds een drietal weken stage loopt met begeleiding. Kagumba is een knul waar wel wat inzit en die ik toch wel een beetje zie als de bedrijfsleider voor de boerderij. Inmiddels is wel duidelijk dat Moses dat niet in zich heeft en zijn talenten veel meer in training liggen.

De tweede helft van het jaar was bijzonder vruchtbaar: 4 kalveren waarvan twee vaarskalveren en een 20-tal jonge geiten lammeren waarvan meer dan de helft geitjes. We hebben heel weinig uitval gehad en over het algemeen doen de dieren het goed. Een mooi bewijs dat goede huisvesting, voeding en verzorging de sleutel tot succes blijven.

De peperoni teelt (zie vorig nummer van Amahoro) heeft het in het tweede seizoen laten afweten. In overleg met Jan Krul een Nederlandse tuinder hier in Uganda, probeerden we de oude planten terug te snoeien en opnieuw in productie te brengen maar dat is volledig mislukt, veel ziek en rot. Dus uiteindelijk alles er maar uit gegooid en op een nieuw stuk land opnieuw begonnen met nieuwe plantjes. Zo gaat dat in het boerenleven. Ze staan er nu mooi bij en we hopen op een goede oogst. Interessant is ook dat we een nieuw contact hebben voor de Moringa, de 'wonderboom' waarvan we hopen dat de moeders van de schoolkinderen en de grotere kinderen die zelf kunnen gaan verbouwen om op die manier het schoolgeld bij elkaar te krijgen. Het heikele punt blijft altijd de afzet, want als je niks kunt verkopen, krijg je ook niet veel binnen. Kortom de boerderij loopt heel lekker en ik hoop dat ik met het trio Moses, Kagumba en Kabagamba volgend jaar flink spijkers met koppen kan slaan.

Het reisverslag van een naïef meisje van 36

Jan Aukema is mijn peetoom en werd in juni van dit jaar mijn passage to Uganda. Onder zijn vleugels ging ik voor het eerst van mijn leven naar een continent en een land waarvan ik eigenlijk bar weinig wist. Zoveel jaren later weer eens op stap met Jan. De beste vriend en trouwgetuige van mijn overleden vader. Beide boerenzonen van het platteland die elkaar hadden ontmoet op de landbouwuniversiteit in Wageningen. Na de dood van mijn vader werd Jan mijn voorgd, maar peetoom vindt ik een toepasselijker titel. En in die rol heeft hij altijd een mooie rol gespeeld in mijn leven, en nog.

In juni zaten we samen in het vliegtuig op weg naar Entebbe. We mochten komen logeren op de boerderij van Theo Groot en Jan zou mij laten zien wat Bondeko doet en meer. Ik had door de jaren heen Jan's verhalen daarover wel gehoord maar had eigenlijk geen idee.

Geen idee dat ik me op deze reis zo dom zou voelen, zo klein en machteloos, zo blank en rijk en vooral zo ongelooflijk onwetend. Ik werd geconfronteerd met mijn eigen vooringenomenheden, vooroordelen en moraliteiten en stelde mijn denkbeelden per keer en per situatie bij.

Ik werk sinds mijn studie theaterwetenschappen al zo'n vijftien jaar in het theater. Waarvan de laatste zeven als regisseuse. Ik pretendeer verhalen te vertellen die ertoe doen en die de toeschouwer herkenning, schoonheid en troost kunnen brengen. Maar toen ik in Uganda was leek dat opeens een totaal absurd beroep. Ik kreeg mijn theaterwereld thuis, waarin ik hartstochtelijk overtuigd ben van mijn missie verhalen te vertellen over het leven, niet verenigd met de wereld in Uganda, waar elk verhaal vertelt van een overlevingsstrijd pur sang. Waarbij dan bovendien nog veel en gul gelachen wordt. Daar sta je dan, als kleindochter van een Zeeuwse boer met al je uit de klei getrokken ernst, mooi met lege handen.

Vanaf mijn aankomst in Entebbe was ik onder de indruk. De mensen zijn vriendelijk en glimlachen prachtig. Al bij de eerste kiosk waar Jan een simkaart voor zijn telefoon kocht was ik onder de indruk van de gulle lach en de zin voor humor van de verkoopster. Onderweg van Entebbe, via Kampala naar Kayunga leerde ik Edward en Kagumba kennen. Edward

wiens studie is betaald door een Nederlandse en die nu een transportbedrijfje heeft opgezet. Jan kent Edward en we hebben voor al onze verplaatsingen gebruik gemaakt van zijn diensten. In Kampala werden we opgehaald door Kagumba met de auto van de boerderij. Hij is een soort personal assistent van Theo die het reilen en zeilen op de boerderij aanstuurt. Kagumba doet een landbouwstudie.

Twee jonge en charmante mannen met een aanstekelijke levenslust en een groot gevoel voor humor. Er werd veel uitgewisseld en vooral heel veel gelachen. En toch hebben beide jongens schrijnende familie verhalen in hun achterzak over aids en dood. Iets wat voor bijna alle mensen geldt die ik in Uganda heb ontmoet. Maar beiden hebben via Theo, Bondeko of een ander lijntje uit Nederland een perspectief op de toekomst gekregen. Mijn eerste vooringenomenheid kwam bovendien; waarom zijn het nog steeds die blanke westerlingen die met hun geld zorgen voor een toekomstperspectief. Het wemelt in dit land van grote en kleine Westerse stichtingen die scholen, weeshuizen, ziekenhuizen en andere humane ondernemingen financieren. Maar hoe stop je ontwikkelingsgeld in een land zonder

bevoogdend te zijn. Hoe bepaal je wat zinvol is en wat niet. Hoe voorkom je daarbij dat je je westerse moraal legt op een niet westerse samenleving?

Ik mocht tijdens mijn verblijf in Uganda bij een groot en prachtig weeshuis binnen kijken dat goed georganiseerd en gefinancierd wordt door een Amerikaanse stichting, Rafiki. Daarnaast ben ik met Jan ook naar een kleiner en minder goed gefinancierd weeshuis gaan kijken in Jinja. waar nog steeds de twee Nederlandse koeien op stal staan die Bondeko gefinancierd heeft. Om het eerste weeshuis stond een grote, hoge muur en hebben we even binnen mogen kijken in de eetzaal. Daar aten 130 kleine wezen in totale stilte onder begeleiding van zware klassieke muziek hun voedzame maaltijd. Jan stelde de simpele vraag of deze wezen ook wel eens buiten de muren van dit grondstuk kwamen. Dit gebeurde nauwelijks. In Jinja waren de muren letterlijk lager. We kregen een rondleiding over het kleine grondstuk met zijn wat minder groene gazons. De wezen waren samen met de kinderen uit het dorp aan het voetballen. De wereld van het dorp en van de wezen waren niet gescheiden. De school van het weeshuis was ook toegankelijk voor de dorpskinderen.

Die klassieke muziek van Rafiki zat me dwars. Ik vond dat bevoogdend. Het weeshuis in Jinja snapte ik beter omdat de wereld van de wezen daar niet geïsoleerd werd van het echte leven. Maar bij Rafiki hadden ze voldoende te eten en veel plaats voor weeskinderen. In Jinja hadden ze financiële problemen en daarmee steeds minder plek om wezen op te vangen. Daar zit je dan met al je vragen over de zin en onzin van ontwikkelingsgeld en je persoonlijke irritatie over de naar jouw idee misplaatste klassieke muziek.

De waterput in Kayunga werd voor mij een metafoor. De tweede dag op de boerderij van Theo wilde Jan gaan kijken hoe het ging met de waterput. We liepen de weg op achter de boerderij en kwamen al snel bij de put waar het een drukte van belang was. Vooral veel jongens met gele

jerrycans kwamen daar water tappen. Deze jerrycans werden vervolgens met tientallen tegelijk op een fiets geladen. Met veel acrobatisch talent werd er vervolgens koers gezet naar huis of naar het dorp. Jan was verguld over de drukte bij de

put en vroeg de jongens het hemd van het lijf. Hoeveel betalen jullie per maand voor het water? Is de put al een keer kapot gegaan? Wordt de put 's nachts afgesloten? Na antwoord op al zijn vragen tekende zich een tevreden glimlach af op het gezicht van Jan.

Vervolgens kreeg ik het hele verhaal te horen. Vanuit stichting Bondeko en onder leiding van Jan is deze waterput geslagen. Daarvoor heeft hij een watercomité samengesteld van tien mensen uit de gemeenschap van Kayunga die gebruik zouden maken van de put. Een oude, gerespecteerde man uit de gemeenschap (in het Ugandeese de Muzee geheten) werd benoemd tot voorzitter. Jan heeft vervolgens het watercomité betrokken bij alles wat met het mogelijk maken van deze waterput te maken had. De gebruikers betalen een klein bedrag per maand voor het water. De Muzee zorgt dat dit bedrag wordt weggezet voor eventuele reparaties en hij sluit de waterput elke avond af voor nachtelijk misbruik.

Pas bij de volgende waterput die totaal kapot en totaal overwoekerd was begon ik te snappen hoe zinvol "de waterput van Jan" tot stand was gekomen. Het werd voor mij een metafoer hoe ontwikkelingswerk zou moeten functioneren. De kapotte waterput bevond zich een paar kilometer verderop, dicht bij de grote chickenfarm achter Theo's boerderij. Een jongen van de chickenfarm vertelde ons dat deze put al meer dan een jaar geleden kapot was gegaan en dat niemand zich verantwoordelijk voelde voor de

reparatie. In de laatste plaats zijn baas, de welgestelde directeur van het kippenbedrijf . Hij was al die mensen die vroeger voor water langs zijn bedrijf liepen liever kwijt dan rijk. Er waren veel mensen die vroeger van de put gebruik maakten en het koste relatief maar weinig geld (voor een westers meisje als mij) om de put te laten repareren. Vanuit een onbedwingbare behoefte ook iets te betekenen overwoog ik in gedachten de put te repareren. Maar toen stelde Jan mij de gewetensvraag; en wat nou als jij deze put laat repareren en na korte tijd is hij weer kapot? Kom je dan weer terugvliegen uit Nederland en zorg je ook voor de volgende reparatie. Tja? Ik zou in deze specifieke situatie, vanuit een twijfelachtig motief, namelijk mijn privé-gevoel van onbeduidendheid die mij sinds aankomst was bekropen, afkopen op een zinloze manier. En daarmee zou ik precies de rol van die verschrikkelijk zelfgenoegzame, rijke westerling uithangen die ik zo verfoeide. De rijke blanke die zijn beurs trekt voor die arme Ugandesen om zijn eigen geweten in slaap te sussen. Ik chargeer natuurlijk enorm om mijn eigen onnozelheid aan te geven en tegelijkertijd het dilemma. Want ik heb tal van zulke situaties meegemaakt tijdens mijn verblijf in Uganda. Situaties waarbij ik in de knoop kwam met mijn empathie en mijn onnozelheid. Situaties die mij concreet duidelijk maakten hoe slecht het verdeeld is in de wereld. Maar vooral de leerschool van de volgende stap na dit besef, hoe deze ongelijkheid niet of een beetje opgelost zou kunnen worden. Ik besefte hoe ik met de waterput als metafoor een doeltreffend antwoord kreeg op de nogal grote vragen die ik mij de eerste dag al had gesteld over ontwikkelingsgeld. De "put van Jan" werkt. Die "put van mij" was waarschijnlijk al binnen een week kapot gegaan. Eigenlijk heel simpel!

Ik heb in Uganda vaak verzucht dat het meeste ontwikkelingswerk op deze reis eigenlijk aan mij is verricht. En nog steeds, omdat ik mijn niet te stillen honger naar kennis en over hoe slecht het verdeeld is in de wereld op bijna pathetische wijze probeer te stillen met documentaires,

boeken en films over Afrika. Ik ben na mijn terugkomst bijvoorbeeld gelijk naar de bieb gegaan met mijn lijstje titels van Jan en Theo. Het boek "28 verhalen over aids in Afrika" was ik begonnen bij Theo en heb ik gevonden en uitgelezen. Mijn mond viel letterlijk open van de vele verhalen over aids die uit eerste hand had gehoord in Uganda. Tijdens het lezen van dit boek is mijn besef over de omvang van deze epidemie in volle sterkte tot mij doorgedrongen. Vorig weekend zag ik de film Hotel Rwanda naar aanleiding van wederom een verhaal van Theo. Snikkend als een kind heb ik op de bank gezeten lang nadat de film was afgelopen. En ik heb thuis, heel veel verteld over mijn belevenissen in Uganda aan vrienden. Er zijn discussies ontstaan, felle discussies over ontwikkelingswerk, ontwikkelingsgeld, koloniaal gedrag, kapitalisme, socialisme en wat niet meer.

Toen ik Jan laatst belde en vertelde over deze nagalm van onze reis zei hij alleen maar heel rustig: "Goed zo." Dank je wel peetoom. Je hebt me wakker gemaakt voor een kant van de wereld waar ik geen idee van had, geen idee. Wat daar zo goed aan is kan ik zelf nog niet bevatten nu ik net weer uit een theater repetitie kom waar oeverloos wordt gefilosofeerd over de overlevingsstrijd van personages. Enfin. Ik heb een aantal weken geleden een Belgische toneelproductie gezien die deze twee werelden wèl bij elkaar wist te brengen. Het stuk droeg de titel "Missie" en was gebaseerd op tiental interviews die de schrijver had gehouden met bejaarde missiepaters in Congo. Deze voorstelling was verontrustend en troostend tegelijk, hartverscheurend en wonderschoon!

Annelore Kodde

Het avontuur 4people

Al sinds hun reis in 2004 naar Uganda en Kenia waren Pim en Jasper van Baarsen van plan om iets te ondernemen voor het onderwijs in Afrika. Drie jaar later besloten ze dit plan tot werkelijkheid te maken. Als compagnons werden Maaike Hengeveld (de vriendin van Pim) en Boris Lemereis (vriend en klasgenoot van Jasper) gevraagd.

Zo ontstond in september 2007 de oprichting van "4people", met als doel om Theo Groot en zijn scholenproject te ondersteunen. Met veel enthousiasme werd er gewerkt aan de plannen. We wilden niet alleen financiële steun geven, maar ook zelf naar Uganda gaan om daar de handen uit te mouwen te steken en de plaatselijke bouwvakkers te ondersteunen bij de constructie van een nieuw schoolgebouw.

We organiseerden tal van kleine acties, zoals een workshop kerststukjes maken, een stand op een kerstmarkt en een rommelmarkt, olieballen bakken, een actie bij de waterpoloclub en nog veel meer. Intussen probeerden we middels onze eigen folder en regionale bladen naamsbekendheid te krijgen en donateurs te werven.

Als grote, afsluitende actie werd de "4people-dag" georganiseerd. We hadden de hele dag een prachtig gebouw tot onze beschikking gekregen, waar we verspreid over de dag activiteiten organiseerden voor jong en oud. Zo begon de dag 's ochtends met kinderactiviteiten, was er 's middags een klassiek concert en in de avond kon men Afrikaans eten en daarna genieten van een bandjesavond of een cursus salsadansen.

De dag begon met een twijfelachtige opkomst, maar later kwam dat helemaal goed en konden wij terugkijken op een zeer geslaagde actiedag, met een prachtige opbrengst.

Het werk in Nederland zat er nu op, maar het grootste avontuur moest nog komen. Na de nodige lichamelijke en geestelijke voorbereiding stapten wij op 15 juli op vliegveld Düsseldorf in het vliegtuig, het avontuur tegemoet...

Na een lange vlucht via Dubai arriveerden wij eindelijk in Uganda. Voor het loket waar men visa verstrekte stond een behoorlijke rij. Wij wisten de rij te omzeilen door een douanebeambte wat euro's en dollars toe te stoppen: een prachtige eerste indruk van de cultuur.

De indrukken die we eenmaal buiten het vliegveld kregen waren geweldig. We zagen een prachtig, groen, warm land met vriendelijk lachende mensen die ons in hun Afrikaans-Engels koopwaar aanboden, geld vroegen, informeerden hoe het met ons ging, of welkom heetten.

Het verkeer was in onze ogen een chaos. Typisch Ugandese taxibusjes reden in grote drommen over de wegen, terwijl fietsen en brommertjes, zwaar beladen met goederen of mensen, overal tussendoor schoten. Langs de kant van de weg stonden kleurige huisjes, kraampjes en hutjes in verschillende soorten en maten, waar alle denkbare koopwaar werd aangeboden.

We verlieten de grote drukte en arriveerden na een lange hobbelige weg bij de boerderij van Theo.

De daaropvolgende weken verbleven wij in de gastenverblijven op Theo's boerderij. Helaas kon het bouwen van de school niet doorgaan omdat de grond nog niet gekocht kon worden. Gelukkig had Theo een aantal andere, kleinere projecten voor ons in petto. Zo hebben wij bij Theo op het land een huisje van een vrolijke kleur verf voorzien en een proefmodel van een eco-toilet voor de school gebouwd. Om een indruk te krijgen van het Afrikaanse onderwijs hebben wij een dagje lessen gevolgd en hebben we zelf gym-, knutsel-, en muziekles aan de kinderen gegeven. Ook hierbij konden we de culturele verschillen goed ervaren: oudhollandsche spelletjes bevielen goed, maar Europese muziek was een stuk moeilijker te bevatten.

Omdat ons grote project nu niet doorging, hadden we meer tijd om om te gaan met de lokale bevolking. Zo zijn we erg veel over de Ugandese cultuur te weten gekomen. We hebben mensen thuis bezocht, zijn meegegaan naar een secondary school, zijn met jongens uitgegaan in Kampala en nog veel meer.

Een ander programmapunt van ons was een tweeweekse reis door het land. Edward, een vriend van Theo, was al een tijdje van plan om zijn eigen safaribedrijf op te richten en wilde ons graag als eerste klanten. Zo kwam het dat onze rondreis ook een soort project werd. Wij huurden Edward in als chauffeur, hij reisde twee weken met ons mee, en aan het eind van de reis vertelden wij hem de goede punten en verbeterpuntjes aan de onderneming. We hebben hier de andere, toeristische kant van Uganda gezien en ontzettend genoten van de mensen, steden/dorpjes, dieren en natuur.

Toen wij na onze reis weer op de boerderij arriveerden restten ons nog tien dagen in Uganda. Onze oude werkzaamheden werden opgepakt en de laatste schooldag organiseerden we een spelletjesmiddag op de school. Daarna werden alle kinderen verzameld in een lokaal, waar de officiële afsluiting van het jaar plaats vond.

Bij de plechtigheden hoorde ook ons verhaal. We vertelden over de acties die we hadden gehouden om het geld op te halen en overhandigden uiteindelijk Theo een cheque met het prachtige bedrag van €5505,- verworven dankzij financiële én fysieke steun van vele mensen in Nederland.

Helaas vloog onze tijd in Uganda om en vertrokken wij voor ons gevoel veel te vroeg weer naar Nederland, bijna letterlijk een wereld van verschil.

We hebben deze zomer een unieke reis gehad. In deze toch wel korte 5 weken hebben we zo ontzettend veel aspecten van het land leren kennen. We hebben gezien hoe Europeanen leven in Afrika, hoe het er op een boerderij aan toe gaat, hoe verschillende scholen in elkaar zitten, hoe een redelijk welvarend gezin leeft, hoe een arm gezin leeft, hoe mensen met elkaar en anderen omgaan en wat hun gewoontes zijn. Aan de andere kant hebben we ook de toeristische kant van het land verkend, parken bezocht en dieren gezien.

Helaas is het plan van het bouwen niet doorgegaan, maar we hebben wel een prachtige inkijk gehad in de cultuur en het land waar we dit jaar geld voor hebben verzameld en ons ook nog nuttig gemaakt.

We zijn het er allemaal wel over eens dat 4people gewoon blijft bestaan. We willen het project van dit prachtige schooltje blijven steunen en hopen jaarlijks een mooi bedrag te kunnen overmaken. En uiteraard hopen wij ooit nog een keer terug te keren en alles weer opnieuw te beleven....

Dit was slechts een zeer beknopt verslag. Wie geïnteresseerd is in een uitgebreide beschrijving van onze avonturen, kan op www.4peopleuganda.nl de weblog lezen.

Overzicht status sponsorposten oktober 2008 *

Onderstaand overzicht is het overzicht van sponsorposten dat opgemaakt is naar aanleiding van ons samenzijn in december 2007. De tweede kolom geeft inzicht in de posten die geheel deels of helemaal nog niet vervuld zijn. Let op, dit statusoverzicht is van oktober 2008.

Dankbaar hebben we bemerkt dat veel mensen gericht sponsorposten op zich genomen hebben. We hopen dat deze lijn zich voortzet in 2009. Wij zullen u blijvend inzicht geven (komt ook op de site) wat de status is per post. Zodoende kunt u gericht geld overmaken voor de nog openstaande posten. Sowieso hebben we bemerkt dat in 2008 mensen hun betrokkenheid meer en meer hebben getoond; zowel financieel, maar ook door tijdsinzet. Kortom, 2008 is een zeer vruchtbaar jaar geweest voor Bondeko. Dit alles dankzij uw hulp.

December 2007 hebben we u beloofd jaarlijks minimaal 1 samenkomst te organiseren. Natuurlijk willen we dit niet zonder Theo's aanwezigheid doen. We hebben begrepen dat hij begin mei in Nederland is. Kortom, houd er rekening mee dat we begin mei weer in gezamenlijkheid iets organiseren. U ontvangt hiervoor uiteraard nog een uitnodiging.

Een hartelijke groet,
namens het bestuur van Bondeko.

	Sponsorpost	Status oktober 2008
1	Individuele tafeltjes en stoeltjes voor alle leerlingen: 30,00 euro per set (x 245 leerlingen)	- 4 sets gerealiseerd in 2008 - nog 241 sets benodigd
2	Leerboeken voor iedereen: 25,00 euro per leerling (x 245 leerlingen)	- 1 set boeken gerealiseerd - nog 244 set boeken nodig

3	Opknappen lerarenkamer en inrichten kleine bibliotheek: 4000,00 euro	Niets voor overgemaakt
4	Aansluiting op het elektrisch net: 1.000,00 euro	Niets voor overgemaakt
5	Aanschaf computer, printer en fotokopieermachine: 3.000,00 euro	- 2150,00 euro gerealiseerd - nog 850,00 euro benodigd
6	Eten voor alle kinderen: 5000,00 / jaar	- Gerealiseerd in 2008 - 140,00 gereserveerd voor 2009
7	De speelplaats voor de kleuters en onderbouw inrichten: 3.000,00 euro	Niets voor overgemaakt
8	20 eco-toiletten en urinoirs bouwen: 1.500,00 euro	Niets voor overgemaakt
9	Basismedicatie en verzorging voor alle kinderen; 850,00 euro	Gerealiseerd voor 2008
10	Klaslokaal/gebouw voor de landbouwlessen bij de proefveldjes: 7.500,00 euro	- 1554,00 euro gerealiseerd - Nog 5946,00 benodigd
11	Het bestaande systeem van regenwater opvang vergroten en verbeteren (dakgoten en 6 reservoirs van 10.000 l) : 10.000,00 euro	Niets voor overgemaakt
12	Lonen personeel: 145,00 euro / maand	Niets voor overgemaakt
13	Schoolgeld per kind 45,00 euro / jaar	- 3400,00 euro gerealiseerd = ruim 75 kinderen - Nog voor 170 leerlingen schoolgeld benodigd
14	Levensonderhoud en schoolgeld voor het gehandicapte meisje Agnes	Gerealiseerd
15	Een nieuwe post voor 2009; - aanstelling verpleegster (190,00 per maand, incl. begeleiding)	

*** Daarnaast is er rond de 17.000,00 euro overgemaakt voor algemene besteding ten bate van Bondeko; d.w.z. dat dit niet specifiek is toebedeeld aan bovengenoemde posten. In een volgende Amahoro zal meer verteld worden over de besteding van deze algemene gelden.**

Toelichting bij het financieel overzicht van 2007

Eind december heb ik de zaken overgenomen van de vorige penningmeester. Na ruim drie maanden was de wijziging van de tekenbevoegdheid bij de bank en giro uiteindelijk uitgevoerd en kon ik de cijfers over 2007 in beeld brengen. Omdat ik geheel nieuw ben binnen deze stichting als bestuurslid beperk ik mij tot een globale toelichting over het jaar 2007. Het resultaat over 2007 sluit met een positief saldo van € 2.175,65.

In het exploitatieoverzicht zijn de opbrengsten uitgesplitst naar de diverse projecten en activiteiten.

In totaal is er € 13.000 overgemaakt naar de diverse projecten. De kosten voor de uitgaven van de Amahoro en de vertalingen samen € 733,41 worden is zijn geheel gedekt door de ontvangen inkomsten van € 887,50.

De bestuurskosten en de kosten van bank en giro zijn samen € 429. Ik merk daarbij op dat door de inzet van de bestuursleden de kosten tot een minimum zijn beperkt.

In december 2007 is tijdens de bijeenkomst een overzicht opgesteld van de toekomstige projecten. Uit de ontvangen bijdragen in 2008 is op te maken dat deze manier van presenteren succes heeft.

Het was voor mij boeiend om te ervaren dat zoveel mensen begaan zijn met de stichting.

Met een vriendelijke groet,
Gerard van Haren, penningmeester

Bezittingen	Beginbalans 01-01-2007	Schulden	
Giro	3.692,78	Nog te betalen bedragen	-
Bank	7.092,06	Algemene- en Reserve	
		Toekomstige projecten	10.784,84
	10.784,84		10.784,84

Bezittingen	Eindbalans 31-12-2007	Schulden	
Giro	12.355,08	Nog te betalen bedragen	309,24
Bank	914,65	Algemene- en Reserve	
		Toekomstige projecten	12.960,49
	13.269,73		13.269,73

Kosten	Exploitatie-overzicht van 2007	Opbrengsten	
Moseshuis	3.000,00	Mozeshuis	3.256,70
Bondeko Foundation	7.000,00	Project 4People	160,00
Boerderij/Trainingscentrum	3.000,00	Project Alie Altena	150,00
Amahoro drukken en porti	477,81	Muteesa school	6.992,66
Vertalingen	255,60	Boerderij/Trainingscentrum	1.195,00
Bestuurskosten	143,38	Project Geiten	250,00
Kosten buitenl. Bet.	56,00	Abonnementen Amahoro	887,50
Bank- en girokosten	239,62	Giften Algemeen	3.456,20
Exploitatieresultaat	2.175,65		
	16.348,06		16.348,06

Bankgegevens gewijzigd

Met ingang van 1 januari 2009 wordt de Postbank ING, dit heeft gevolgen voor het betalen vanuit het buitenland. De IBAN en BIC-code zijn gewijzigd.

Giro 5467583 wordt **rekening 5467583**.

Bij betalingen vanuit het buitenland:

IBAN: **NL02INGB0005467583**

BIC: **INGBNL2A**

Sponsorposten

Wanneer u bij het overmaken van uw gift wilt dat het geld wordt besteed aan een specifieke sponsorpost wilt u dit dan in het betalingskenmerk vermelden.

Website

De website van Stichting Bondeko nu ook in het Engels beschikbaar. Voor de Franse vertaling zoeken wij nog iemand die dat op zich wil nemen. Wanneer u uw talenten beschikbaar wilt stellen voor activiteiten binnen Bondeko, mail dan naar info@stichtingbondeko.nl.

OPROEP

Help kinderen in Kayunga met goed onderwijs
U kunt uw bijdrage storten op:

Rekening 5467583 t.n.v. Stichting Bondeko

Bondeko is een door de belastingdienst erkende stichting en
uw stortingen zijn daarmee aftrekbaar.

Betalingen vanuit het buitenland:

IBAN: **NL02INGB0005467583**

BIC: **INGBNL2A**
